

wel, op de volgende wijze tot dit inzicht. Allereerst leert de psychologie van den uitvinder, dat deze van stonde aan, dat wil zeggen, van het aanvaarden der opdracht aan, beheerscht wordt door de gedachte dat er een oplossing is. Hij wordt om zoo te zeggen geheel en al ingenomen door zijn technisch geloof: er is een eenduidige oplossing voor mijn speciale probleem. Zijn worsteling bestaat daarin, dat hij, bezig blijvend in deze overtuiging, tracht de ergens aanwezige oplossing in den geest te zien. Hij weet zich bij dit zoeken onderworpen aan de natuurwetten, doch moet trachten door ze te combineeren in zekeren zin ze te overwinnen. Men zou kunnen zeggen, hij moet tegelijk knecht en heer der natuurwetten zijn.

Maar daar is nog een ander gegeven waaruit D. besluit tot het bestaan eener technische idee. Immers kunnen wij allen de ervaring opdoen, dat bepaalde uitvindingen in den loop der tijden zich metamorphoseeren op een wijze, die duidelijk herinnert aan een asymptotische nadering tot een ideale oplossing. Voorbeelden zijn, naast electromotor en electrische generator, die tegenwoordig in nieuwere edities er vrijwel uitzien als in de vorige, auto en rijwiel, die geen verandering van beteekenis meer ondergaan.

Zijn aanname van de realiteit der technische idee berust dus eenerzijds op de ervaring der uitvinders zelve, dat de oplossing ten slotte *gevonden* wordt; zoodat zij kunnen uitroepen: „Nun bist du (de gerealiseerde uitvinding namelijk) in der sichtbarer Welt! Aber ich habe dich in einer anderen Welt gefunden, und so lange weigertest du dich, in das sichtbare Reich herüberzutreten, bis ich deine wirkliche Gestalt in jenem anderen Reich richting gesehen hatte”.

Een anderzijds op de algemeene ervaring, dat de ontwikkeling eener uitvinding het karakter draagt eener asymptotische nadering. Op deze wijze denkt Dessauer zich een Rijk van Technische ideeën. De mensch bezit de potentieele macht, deze gestalten in de materiele wereld te doen overgaan.

Dessauer zoekt in het verdere van zijn werk een nauwen band te leggen tusschen het ethische handelen en het realiseeren van technische ideeën. Hij wil ons de gedachte suggereeren, dat een blik in de onmetelijke mogelijkheden van het Rijk der technische ideeën den wil tot ethisch handelen prikkelt en aanzet tot handelen. Wanneer wij de mogelijkheid zien, de omstandigheden der massa's door technische vindingen te verbeteren, dan wordt ons de ethische eisch bewust, die taak op ons te nemen. Dit is natuurlijk volkomen juist, als men maar bedenkt, dat het Rijk der technische ideeën ethisch onbepaald is. Het Rijk der technisch ideeën kan hulpmiddelen bieden voor het handelen, maar bevat geen normen voor dat handelen. Dessauer gaat wat te ver als hij schrijft ¹⁾: Daarom gaat

¹⁾ Phil. d. Technik. Pag. 103.